

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemski nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 250, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Po družnicu: MARIBOR, Grajski trg 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon st. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon st. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon st. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slovenski trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Usodno leto v zgodovini sveta

Chamberlain izjavlja, da zaveznički obvladujejo svetovna morja, na kopnem pa je mir pred viharjem — Usoda Čehov in Poljakov — Angleška pomoč Finski ne bo samo gola formalnost — Nasilje se mora končati

London, 10. jan. s. Včeraj popoldne je imel v Mansion House ministriški predsednik Chamberlain dolg govor o angleški vojni politiki. V govoru, v katerem je orisal vojni in mednarodni položaj, je izjavil med drugim:

Od vojne napovedi dalje me vodi v vseh misilih v vseh dejavnih en sam namen, da stori Anglia v najožji zvezi z zaveznicami Francijo vse, kar more, da bo vojna uspešno končana.

Prva beseda v novem letu naj velja poti za svobodo in pravčnost vsega češčevstva ki je združila ves narod, kakor še nikdar Zopet, kakor pred 25 leti, se zbirajo z vsemi sveta iz svoje svobodne volje možje, da se združijo z namu v skupni borbi. Ves naš trud je potreben, da se napravi konec politički stalnih napadov. To novo leto, ki bo najbrže usodepolno v zgodovini sveta, se je začelo mirno. Toda to je samo mir pred viharjem.

Chamberlain je nato rekel, da so za sedaj na kopnem samo priprave za glavne borbe ter je nadaljeval:

Svetovna morja očiščena

Edino na morju lahko rečemo, da je vojna v polnem teku. Tu lahko tudi zelo jasno presodimo rezultate prvih štirih mesecov vojne. Ce te rezultate pregledamo, vidimo, da niso nezadovoljivi. Svetovni oceani so očiščeni nemških ladij. Nemška trgovinska mornarica, ki je ob začetku vojne stela eno četrino naše, je izgubila vsed zaplenitev, potopitev in predvsem radi uničevanja s strani lastnih posadk 228.000 ton. Ostala nemška mornarica pa je tudi zaprta v tuji pristanišči, oziroma emejena na Baltiško morje. Nemški napadi na naše brodove, ki s svojo veličino nuditi mnogo večji cilj za napade, pa niti s podmornicami, niti z minami, niti z napadnimi ladjami niso dali doslej pomembnih rezultatov. Ce odstojemo od naših izgub običajne izgube mornarice ter pristejemo one ladje, ki smo jih dobili z zaplenitvijo, gradnjo novih ladij in prenosom od drugih zastav, vidimo, da smo izgubili doslej v pomorski vojni samo 122.000 ton, manj nego en procent trgovinske mornarice, ki jo imamo. Vsač čas plove po raznih oceani na svetu sem in tja nič manj nego 11 milijonov ton angleških ladij.

V tem času smo izgubili dve veliki vojni ladji »Royal Oak« in »Courageous«, kakor tudi gotovo štetovali manjših ladij. Se bolj boleče so izgube življenj — moštva mornarice. Naša vojna mornarica in neobrožena trgovinska mornarica pa imata še vedno neosporljivo nadoblast nad morji. S porazom »Admirala Graf Spee« v eni najpomembnejših morskih bitk v naši zgodovini ter sledenim samoučenjem te ladje s strani nemške posadke, ni bil samo očiščen južni Atlantik tega napadalcem, temveč je bila povzročena tudi nepopravljiva škoda na prestizu nemške mornarice v svetu.

Poljaki in Čehi

Ce pogledamo preko meje nemške države, vidimo predvsem nesrečno Poljsko, kako Nemčija postopa s Poljaki in Čehi, kako izrablja njihovo bogastvo, odnaša njihov živč, jih pregnanja iz njihovih domov ter naseljuje z Nemci domove, v katerih so Poljaki in Čehi živeli cele generacije.

Pomoč Finski

Sedaj je vrsta na Finski. Nanjo je bil izvršen napad od sile, s katero je Nemčija skenila nesveto zvezjo in ji dal zgled za napad. Finska se bori med snegom in zmrznjenimi jezeri proti brezobzirni sili kakor mi sami. Bori se za iste ideale kakor mi: za svobodo in pravčnost. Finska je dosegla doslej že mnogo čudovitih uspehov, ki nas navdajajo z občudovanjem za njen heroizem. Ali ne rabi Finska naših simpatij in pomoči? Hrabri finski narod je lahko miren, da naš odgovor na sklep Draštva narodov v Ženevi ne bo same govorila formalnost.

Sa je druge države, drugi vredni primate, ki jim moramo izraziti naše simpatije. To je Turčija, ki se ne nahaja v vojni, ki pa je v nekaj dneh vsled poplav in potresov imela več žrtv nego vse vojujoče se države skupaj v nekaj tednih vojne. Se zdaj ne vemo polnega obsega nesreč. Vsako poročilo prinaša nove podrobnosti o strahotah razdejanja v Turčiji. Turški narod prenaša svojo nesrečo s čudovitim mitem in stočno hrabrostjo, ki je od nekdaj njegova karakteristika. Mi, njegovi primate, seveda želimo, da mu ne izkazujemo samo svojih simpatij, temveč tudi svojo pomoč. Angleška in francoška vlada sta že nakazali denarne zneske za žrtve, sedaj pa se vrše še pogajanja s turško vlado glede oblike, v kateri naj bi bila poslana naša nadaljnja pomoč.

Sodelovanje s Francijo

Nase sodelovanje s Francijo za iste človeške cilje je samo nov primer naše intimne zveze, ki sega sedaj že v vsa področja vojne, tako vojaška, finančna in gospodarska. Mislim, da se bo izkazalo, da je ta naša zveza s Francijo v

vojni toliko vrednosti, da je nobena izmed obič strank po koncu vojne ne bo hotela opustiti. In morda bo postavljen celo cilj, da bo ta zveza še razširjena in pogibljena. Kajti nicesar ne bi moglo bolj olajšati ob svojem času potrebne mirovne rekonstrukcije kakor sodelovanje — slično enemu med Anglijo in Francijo — tudi z drugimi narodi v Evropi.

V svojih treh nedavnih govorih je ministriški predsednik Daladier z navežbo jasnosti pokazal duha francoskega naroda, njegovo odločnost, da doseže zase varnost, ki jo je toliko časa zaman iskal, njegovo pripravljenost, da sprejme nase vse nevesčnosti in žrtve, da doseže ta namen. Francija je enota v času narodne nevarnosti. Prepričan sem, da tudi Anglia ne bo zaostala za Francijo v svoji odločnosti. Enako pa se tudi ne bo mogla izogniti nevesčnosti vojne.

Chamberlain je nato obširno govoril o notranjih angleških vprašanjih. Dal je po datke o organizaciji angleške armade. S prvoval dvema kraljevima proklamacijama je bilo poklicanih pod orožje pol milijona vojakov, s tretjo, ki je bila proglašena 1. januarja, pa še 1.900.000. Od junija dalje je bilo še pod orožjem nadaljnih 240.000 mož tako, da znaša sedaj število vojnih obveznikov v Angliji že do dva in tričetrt milijona. Tu še niso všetki številni prostovoljci, pripadniki redne rezerve kakor tudi ne mošto letalstva in mornarice Chamberlain je omenjal posamezne pange civilne obrambe proti letalskim napadom. Dejal je, da so mnogi takoreč razčakanji, ker doslej letalskih napadov na Anglijo ni bilo, ter se vprašujejo, ali so tako velike priprave in omejitve sploh potrebne. Nato je treba odgovoriti, da se riziko napadov ni prav nič zmanjšal in da vsel tega vlada svoje politike glede zasečite prebivalstva ne sme prav nič izpremeniti. Vsi, ki njihova navzočnost ni neobhodno potrebna, naj se prostovoljno izselijo iz nevarnejših ozemelj, starši naj ne vodijo evakuiranih otrok nazaj v mesta. Zanesljiva zdravniška preiskava je ugotovila.

Ob začetku novega leta gledamo v bodočnost z nezljivim zaupanjem v moč našega orožja in pravilnost naše stvari.

Ugoden odmev na zapadu

V Angliji

London, 10. jan. s. (Reuter) Angleški listi podpiravajo zlasti na mesta v Chamberlainovem govoru, ki pravijo, da bo vojna postala še ostrejša in da bo zahtevala še nove žrtve. Vsi listi odobravajo odločitev.

Daily Telegraph poudarja, da je nesljomljivo zaupanje v uspeh Anglije v vojni popolnoma upravljeno.

Daily Express podpirava Chamberlainove besede, da je njegov edini cilj hitre, uspešen konec vojne ter pravi, da je to ohrabrujoče sporilo za narod.

Delavski Daily Herald se bavi zlasti z onim delom govora, ki obravnava gospodarska vprašanja. List podpira, da angleški delavski razred že doslej ni in tudi nadalje ne bo odklonil nobene žrtve za evropsko svobodo. Želi pa, da tudi premožnejši prispevajo k skupnim žrtvam na primeren in enak način.

News Chronicle poudarja, da je Chamberlain odlično začel kampanjo za okrepitev moralnih sil Anglije.

Obenem vidijo v Chamberlainovem govoru trdo odločnost Anglije, da nadaljuje svojo borbo proti duhu agresije tudi za ceno največjih žrtv. S tem je odstranjena v Zedinjenih državah neka negotovost, ki se je pojavila na podlagi poročil nekaterih ameriških listov, ki so odstopi vojnega ministra Hora Belisha pripisovali velik pomen.

Zadovoljstvo vlada v Ameriki tudi zaračuje ponovnega poudarjanja angleškega gospodarskega sodelovanja, ki garantira Angliji in Fran-

vila, da so otroci na deželi pridobili tako na teži, kakor tudi na višini.

Začasne omejitve

Ceprav je sedanja vojna po svojem poteku drugačna od one leta 1914, je že sedaj potrebno, da vsakodaj po svojih močeh žrtvično čim več. Ce hočemo, da obnovimo svoj prejšnji standard do konca vojne, moramo najprej zmagati, v to svrbo pa so potrebne začasne omejitve, ki so v interesu naših vseh.

Za pravico mir

Sedaj slišimo že besede o uničenju angleškega imperija. Nedvomno je, da bi Nemčija uživala, če bi propadli tudi mi, kakor so njene prejšnje žrtve. Mi s svojimi stranami nismo takih mačevalnih namenov. Fantastična in zlobna izmišljotina je, da hočajo zaveznički uničenje nemškega naroda. Na drugi strani se mora nemški narod zavedati, da nosi vso odgovornost za nadaljevanje vojne z vsemi nesrečami, ki bodo vsledi tega v tekotem letu sledile. Nemški narod se mora zavedati, da zate zaveznički socialno človeško pravčno ureditev vseh vprašanj, toda le s takimi garancijami, ki so se po izkušnjah izkazale brez vrednosti. Znane so metode ograjanja neodvisnih malih evropskih držav in stalne grožnje moralnemu standardu, na katerem počiva zapadna civilizacija. Nikjer niso te metode našle hujše osvobode nego v Severni in Južni Ameriki. V nedavnih poslanici papeža je predsednik Zedinjenih držav poudaril, da samo prijatelji luč lahko prežene silo zla. Popolnoma podpisujem to izjavo. Hotel pa bi se dodati, da je treba za zmago pravice žrtvovati svojo kri in svoje premoženje. Za ta naš veliki cilj smo enotni kakor še nikdar. Podpirani od vseh narodov imperija, od silne velike zaveznice Francije ter uživamo tudi moralno podporo civiliziranega sveta. Proti taki zvezni se bodo sile zla zamenjani.

Ob začetku novega leta gledamo v bodočnost z nezljivim zaupanjem v moč našega orožja in pravilnost naše stvari.

V Franciji

Pariz, 10. jan. s. (Reuter) V francoskih političnih krogih kažejo veliko zadovoljstvo z včerajšnjim govorom ministarskega predsednika Chamberlaina in pravijo, da je iz govora razvidna popolna istovetnost stališč angleške in francoske vlade.

V Belgiji

Bruselj, 10. jan. s. (Havas) Vsi snočnji belgijski listi posvečajo veliko pozornost govoru ministarskega predsednika Chamberlaina. Poudarjajo, da govor izključuje možnost kolebanja v angleški politiki, ki so jo nekateri videli v še nepojasnjem odstopu vojnega ministra Hora Belisha.

V Italiji

Rim, 10. jan. s. (Reuter) Rimski radio pripominja k govoru ministarskega predsednika Chamberlaina, da kaže sicer popolno zaupanje v zmago Anglije in Francije, da pa bi ravno Chamberlain prvi pozdravil vsako drugo rešitev spornih vprašanj, kakor ono z orožjem.

Odobravanje v Ameriki

Ameriški listi poudarjajo odločno željo zaveznikov za vzpostavitev trajnega miru

Washington, 10. jan. s. (Havas) Govor ministarskega predsednika Chamberlaina je naletel na zelo ugoden odmev v ameriških političnih krogih. Zlasti dobro je vplivala obljuba pomoči Finski, ki uživa v Zedinjenih državah velike simpatije.

Obenem vidijo v Chamberlainovem govoru trdo odločnost Anglije, da nadaljuje svojo borbo proti duhu agresije tudi za ceno največjih žrtv. S tem je odstranjena v Zedinjenih državah neka negotovost, ki se je pojavila na podlagi poročil nekaterih ameriških listov, ki so odstopi vojnega ministra Hora Belisha pripisovali velik pomen.

Zadovoljstvo vlada v Ameriki tudi zaračuje ponovnega poudarjanja angleškega gospodarskega sodelovanja, ki garantira Angliji in Fran-

nih ni niti odstopa vojnega ministra, das ima angleško javno mnenje že svojo sodbo in na vso zadevo gleda z zaskrbljeno, posebno kar se tiče bodočnosti. Jasno je, da nima noben vojni minister, ki je uspešno izvajal vse akcije, razloga dati ostavko. Toda Chamberlain si ni upal omneniti ta primer in ni govoril o nobenem nujnem in resnem problemu, ki sedaj zanimala Anglijo. Chamberlainov govor izraža jasno slabost posebno v onih delih, v katerih se je Chamberlain trudil primerjati nemške izgube z zavezniškimi. V tem je bil popolnoma neiskren in to v takih merih, da je že žaljivo za samo angleško javno mnenje. Chamberlain poskuša odgovornost za vojno napraviti nemškemu narodu. Jasno je, da je hotel Chamberlain in tem umiriti svojo lastno vest Chamberlainove izjave o finski sovjetskih sporu niso vzel.

London, 10. jan. br. Snoči je bilo objavljeno, da bo angleška vojska v Franciji v kratkem že znatno ojačena. Namen teh ukrepov je, da se čim več Francozov osvobodi vojaške službe ter zaposli v industriji. Predvsem naj bi se omogočil povratnikom onim Francozom, ki so starci preko 30 let in ki lahko kot strokovnjaki služijo domovini, posebno v tovarnah orožja, streliva, letal in drugih nujno potrebnih izdelkov.

V ostalem je snoči že minister za vojne dobre Burgin izjavil, da angleška vojska v Franciji po svoji streljivosti zmagalo s svojim stališčem in bo v bodočem imelo tudi povestvo nad angleškimi letalskimi silami, ki so stacionirani v Franciji. List piše, da bo v kratkem imenovan poveljnik letalskih sil v Franciji, ki bo neposredno odgovoren vrhovnemu povestvu angleškega ekspedicije zboru lordu Gortu. Dejstvo, da je general Gamelin štiri dni po odstopu angleškega vojnega ministra Hora Belisha poddelil generalu Gortu in generalu Ironsiderju veliki križ legije časti, v krogih političnih opozovalcev v Londonu smatralo kot dokaz, da vrhovno vodstvo francoske vojske popolnoma deli stališče lorda Gorta in njegove okolice v sporu s Hora Belishom.

London, 10. jan. s. (Reuter) Prv počenjem povestva angleškega letalstva v Franciji je obdržan v skladu s svojim stališčem in bo v bodočem imelo tudi povestvo nad angleškimi letalskimi silami, ki so stacionirani v Franciji. List piše, da bo v kratkem imenovan poveljnik letalskih sil v Franciji, ki bo neposredno odgovoren vrhovnemu povestvu angleškega ekspedicije zboru lordu Gortu. Dejstvo, da je general Gamelin štiri dni po odstopu angleškega vojnega ministra Hora Belisha poddelil generalu Gortu in generalu Ironsiderju veliki križ legije časti, v krogih političnih opozovalcev v Londonu smatralo kot dokaz, da vrhovno vodstvo francoske

Sovjetska vojska v težavnem položaju

Sovjeti so utrpel velike izgube na moštvi in materialu — Finci ponovno razdejali železnico Leningrad-Murmanski — Apel finskega drž. predsednika

Helsinki, 10. jan. s. (Reuter) Včerajšnje finsko vojno poročilojavla, da vlada na vseh bojiščih mir, razen patrolne in topniške aktivnosti. Finski vojaški krogi misijo, da je sovjetska vojska trenutno izčrpana ter da se pripravlja in zbrina za nove operacije.

Vzhodno od Suomusalmija finske čete zasedajoče bežeče oddelke 44. sovjetske divizije. Na begu je po finskih podatkih več tisoč mož. Baje je padlo v bojih zadnje dni okoli 6000 sovjetskih vojakov 44. divizije, okoli 2000 pa jih je bilo ujetih. Finci skušajo sedaj obkoliti in zajeti posamezne oddelke tako 44., kakor tudi 163. divizije, ki se še drže pri Suomusalmiju. Kakor poročajo, sta obe tri sovjetski diviziji prisili na Finsko iz Poljske.

Finski vojaško poveljstvo presoja sedanj položaj na vseh bojiščih ugodne nego v katerikoli dosedani fazi vojne. Na vseh odsekih fronte severno od Ladoškega jezera so finske čete zmagovali, na Karelijski zemljiški ožini pa je bila Mannerheimova linija ojačena z novimi utrdbam.

Helsinki, 10. jan. s. (Reuter) 44. sovjetska divizija, ki je bila unčena pri Suomusalmiju, je bila sestavljena iz elitnih oddelkov, ki so se udeležili pohoda na Poljsko. Baje je pri porazu padlo tri petine sovjetskih vojakov. Okoli 2000 se jih je predalo, med njimi 40 častnikov z nekim višjim častnikom na čelu. Razvili so več zastavo, ne da bi se borili. Poveljniki divizije sam je v boju padel.

Sinočnje sovjetsko vojno poročilo indirektno priznava poraz pri Suomusalmiju, pravi pa samo, da so se sovjetske čete za nekaj kilometrov umaknile.

Sovjetsko poročilo

Moskva, 10. januarja, AA Agencija Tass objavila poročilo leningrafskega vojnega okrožja, ki pravi, da so se 9. januarja vo-

Po beneškem sestanku

Optimistični glasovi italijanskega tiska — Deljena mnenja angleških listov — V Ameriki razpravljajo o še negotrijeni vesti, da sta Italija in Madžarska sklenili vojaški pakt

Rim, 10. jan. s. (Havas). Italijanski listi se se nadaljuje bavijo postopčinami beneških razgovrov med italijanskim in madžarskim zunanjim ministrom. V porečilih iz balkanskih prestolnic naglašajo ugoden vtis, ki ga je sestanek napravil v balkanskih državah, zlasti ugodne posledice madžarsko-italijanskega sodelovanja za ed nošanje med Madžarsko in Rumunijo. Listi beležijo tudi ugodne komentarje beneškega sestanka v Angliji in Franciji.

London, 10. jan. s. (Reuter). Minenje angleških listov o beneškem sestanku italijanskega in madžarskega zunanjega ministra so deljena. »Daily Telegraph« vidi v ozjemu Italijansko-madžarskem sodelovanju osnovno za močno mirovno fronto na Balkanu, ki bo lahko varovala status quo. Nasprotno pa liberalni »News Chronicle« izraža mnenje, da postopa Italija v tem primeru z vednostjo ali deloma celo z odbravljanim Nemčijo.

Washington, 10. jan. i. »International News Services« javlja povodno vest o sklenitvi italijansko madžarskega obrambnega pakta, da gre v resnici za vojni pakt, ki ga je grof Csaky predložil državnom svetu v Budimpešti.

V Ameriki tolmačijo novi sporazum v tem smislu, da je v Budimpešti zavladala precejsja zastreljenost zaradi dozdevnih imenov Nemčije, da preko Madžarske v Rumunijo in to iz razlogov, ker so v Berlinu zvedeli, da nameravata Francija in Turcija na Balkanu ustvariti tako zvano vzhodno fronto obkroževanja proti Nemčiji in Rusiji. Ista vest pa tudi omenja govor rumunskega kralja v Kisejnevu, v katerem je poudarjal, da se bo vsa Rumunija branila kakor en mož, če bi Rusija hotela napasti Besarabijo. V Ameriki zlasti opozarjajo na to, da kralj Karol ni nicesar rekel o napadu na Rumunijo z druge strani, kar tolmačijo na ta način, da je najbrž Madžarska dala garancije, da ne bo prirbel sedaj z nobeno akcijo proti Rumuniji.

Washington, 10. jan. i. V Ameriki je vzbudila veliko senzacijo vest, ki jo je razširila »Associated Press«, da so visoke osobnosti madžarske vlade izjavile, da sta Italija in Madžarska v Beneških sklenili obrambeni pakt kot rezultat dogovora obeh zunanjih ministrov. Grof Csaky je ta dokument predložil predsedniku madžarske vlade, po njegovem sprejetju pa se bo zunanjji minister direktno odpeljal v Rim. Na podlagi tega sporazuma bo Italija pripravljena v primeru napada na Madžarsko s katerekoli strani nuditi svo-

Obrambne priprave na Švedskem

Izredna pooblastila švedske vlade — Priprave za evakuacijo prestolnice

Stockholm, 10. jan. s. (Reuter) Švedski parlament je sprejel zakon, ki pooblašča švedsko vlado, da v primeru vojne ali nevarnosti vojne podvzame izredne ukrepe proti vojnu ali sabotaji, odredi cenzuro vsega poštnega prometa in internira sumljive osebe.

Določeni so vsi načrti za evakuacijo

Velik praznik gorenjskih smučarjev bo izlet v proslavo 10 letnice GZSP od 26. do 28. t. m. v Tržiču

Jelenice, 9. januarja. Ob priliki letosnjega praznika gorenjskih smučarjev bo Tržič, malo obmerno mestec, središče zanimanja vseh zimsko-sportnih krogov, ki je poleg Kranjske gore, Mojstrane, Bohinje, Bledu in dr. pravi gorenjski raj in ki bo za dneve največje zimsko-sportne prireditve sprejet v svojo sredo vse prijatelje belega športa ter jim odkril čar zimskih lepot v tem tihem industrijskem mestecu, kjer se bodo od 26. do 28. t. m. borili v viteški borbi vsi najboljši smučarji v naši državi.

Vsem je še v živem spominu mogočna manifestacija gorenjskih smučarjev v Kranjski gori, kjer so naši smučarji pokazali svoje velike sposobnosti v smučarskem športu in kjer so dokumentirali moč in napredok te panoge športa na Gorenjskem.

V letu 1940 bodo pa naši smučarji, in to od prvaka do zadnjega naračnjnika, manifestirali za idejo športa v naši domovini v Tržiču in zato vas vse klici in vabi gorenjsko zimsko-sportna podzvezda, ki bo v dnevi mogičnega praznika proslavila 10letnico svojega obstoja in plodnosti dela v zimskem športu in s tem v zvezi zimskotukškega prometa, v Tržič, kjer vas bo prebivalstvo tega mesteca spre-

dile borbe med finsko in sovjetsko pehoto pri Uhti in da se morale sovjetske čete umakniti več kilometrov vzhodno od Suomusalmija. Operacije patrol na odsek pri Reboldi in Petrozadovsku so se nadaljevale. Na Karelijski ožini je strežalo topništvo.

Razdejane proge

Amsterdam, 10. jan. s. (Havas) Poročevalci holandskih listov na Finskom potrujejo poročila, da so finski bombniki razdejali na več mestih železniško progo Leningrad - Murmanski in da je zato sovjetska vojska pri Pečengi v težavnem položaju.

Listi prinašajo tudi podrobna poročila o prodiranju finskih patrol v smeri od mesta Kuusamo proti Kandalaski, kjer so te poskodovale železniško progo. Finske patrone stejejo navadno po 5 mož.

London, 10. jan. AA (Reuter) Poveljništvo finskih letalskih sil sporoča, da se je finskim patrolom posrečilo uničiti na več krajih železniško progo Leningrad - Murmanski.

Predsednik Kallio o sovjetskem bombardiranju

Helsinki, 10. jan. s. (Reuter) Finski predsednik Kallio je včeraj sprejel tuje novinarje ter preko njih naslovil na ves cilizirani svet odsodbo bombardiranja finskega civilnega prebivalstva s strani sovjetskih letal. Dejal je, da je bilo pri letalskih napadih v trku prvega meseca vojne na Finsku ubitih 234 civilistov, težko ranjenih 269, lahko ranjenih pa 210. Uničene so bile mnoge cerkev, bolnišnice, privatne hiše itd. Predsednik Kallio je posudil, da zasuži bombardiranje nezaščitenega civilnega prebivalstva pozornost vsega sveta.

Predsednik Kallio je dalje izjavil, da je bilo doslej pri bombnih napadih na finska mesta sestrenih skupno že 170 sovjetskih letal. Sovjetska letala so vrgla na finska mesta 4000 bomb.

Kanadski prostovoljci

Helsinki, 10. jan. s. (Reuter) Včeraj je dolgo na Finsko prvi 100 kanadskih prostovoljev poročila, da so finski bombniki razdejali na več mestih železniško progo Leningrad - Murmanski in da je zato sovjetska vojska pri Pečengi v težavnem položaju.

Ameriška pomoč

Washington, 10. jan. s. (Havas) Predsednik Roosevelt je izjavil novinarjem, da proučuje z vojnimi in finančnimi ministristvom možnost večje pomoči Zedinjenim državam.

New York, 10. jan. AA (Reuter) Poveljništvo finskih letalskih sil sporoča, da se je finskim patrolom posrečilo uničiti na več krajih železniško progo Leningrad - Murmanski.

Glasbeno društvo sporoca vsem članom, da se vršijo odslej plesne vaje redno vsak četrtek od 20. ure dalje. Nedeljske vaje.

— Ples je s plesom vrsti. Že od miklavževanj dalje smo imeli vse polno plesov. Posledno lepo so bila obiskana številna silvestrovstvo in seveda tudi tradicionalni gal

se po božiču še nekoliko podražila, saj jih prodajajo zdaj nekoliko lepija po 7 do 8 kosov za 10 din. O božiču so jih prodajali po 8 do 10 kosov za 10 din. Se vsaj dober mesec dni — če bo zima huda, še delj — jajca ne bodo cenejša.

Iz Kranja

— »Ujež« na gledališkem odru Narodne čitalnice. Drevi ob pol 21. uru bo premiera B. Nušica komedije »Ujež«, v režiji g. Kerne. »Ujež« je kratica za udruženje jugoslovanskih emigrančnih žen; s tem smo že razkrili snov, ki jo obravnava beograjski dramatik Nušić na njemu značilen humoristični način. Posetite predstavo, da se vsaj malo nasmejete v teh časih. Predstava vstopnic za nedeljsko predstavo je v trgovini g. Hlebša.

— Glasbeno društvo sporoca vsem članom, da se vršijo odslej plesne vaje redno vsak četrtek od 20. ure dalje. Nedeljske vaje.

— Izredni občni zbor Nar. čitalnice bo v četrtek 11. t. m. ob 20. uru v posvetovalnici Nar. doma. Vse članstvo je vladljivo vabileno.

silski ples, ki je bil letos zaradi kratkega predpusta preložen. Malo tombola je razdelila med številne obiskovalce lepa darila, tako je zadel brič. pom. Flickinger Leopold radio znamke »Radiotex, električni likalnik je dobila Sveti Jožica, itd. Po-kušnja alkoholnih pičaj in mineralnih vod je izpadla nad vsako pričakovanje. Velik uspeh je bil zabeležen zlasti s poskušajo piva naših odličnih pivovarn Gostilničarske zadruge Laško in Union iz Ljubljane. Do konca tega meseca pa bo še nekaj plesov med katerimi je treba omneniti tudi že tradicionalni akademski ples, ki bo letos 13. januarja. Tudi letos bo na tej prireditvi uvodni koncert, na katerem bo nastopila naša odlična plesalka Bravničarjeva z dve maščepi točkama, drugi del koncerta bo izpolnili mladi vijolinsti in skladatelj Jurij Gregor oziroma tercer, ki bo izvajal dela svetovnih skladateljev. Izgleda pa, da bo tem plesom sledila še dolga vrsta drugih in da bo šele z maskaradami zaključena bogata vrsta plesov.

— Izredni občni zbor Nar. čitalnice bo v četrtek 11. t. m. ob 20. uru v posvetovalnici Nar. doma. Vse članstvo je vladljivo vabileno.

Dva važna izuma žalskega šolnika

Priprava za določevanje dob in za sestavljanje urnika

Celje, 9. januarja

G. Filip Večko, nastavnik na dr. meščanski šoli v Zalcu je izumil dve koristni pravni za urade in šole pravilo za določevanje dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služi predvsem za določevanje službenih dob, od na določenih uradu do določenega, najdeš do določevanja dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služi predvsem za določevanje službenih dob, od na določenih uradu do določenega, najdeš do določevanja dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služi predvsem za določevanje službenih dob, od na določenih uradu do določenega, najdeš do določevanja dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služi predvsem za določevanje službenih dob, od na določenih uradu do določenega, najdeš do določevanja dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služi predvsem za določevanje službenih dob, od na določenih uradu do določenega, najdeš do določevanja dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služi predvsem za določevanje službenih dob, od na določenih uradu do določenega, najdeš do določevanja dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služi predvsem za določevanje službenih dob, od na določenih uradu do določenega, najdeš do določevanja dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služi predvsem za določevanje službenih dob, od na določenih uradu do določenega, najdeš do določevanja dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služi predvsem za določevanje službenih dob, od na določenih uradu do določenega, najdeš do določevanja dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služi predvsem za določevanje službenih dob, od na določenih uradu do določenega, najdeš do določevanja dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služi predvsem za določevanje službenih dob, od na določenih uradu do določenega, najdeš do določevanja dob in pravilo za sestavljanje urnika. Oba izuma sta že patentirana priprava za začetno industrijske svojine v Beogradu. Prvi patent ima št. 15.239, drugi pa 15.674.

Priprava za določevanje dob služ

DNEVNE VESTI

Orožne vaje v letu 1940. Včeraj je izšel naslednji ukaz. V imenu Nj. Velikralja so kraljev namestniki na predlog ministra vojske in mornarice in na temelju čl. 255 zakona o ustrojstvu vojske in mornarice sklenili da lahko vojni minister po določbah zakona o ustrojstvu vojske in mornarice v letu 1940 pozove na orožne vaje rezervne oficirje, rezervne uradnike in obveznike, komoro (tren) in prevozna sredstva, kadar in v kolikor bo to potrebno.

Tudi monopol-kim delavcem in zvišane mezde. Sirska delegacija delavcev in zastopnikov Zveze monopolskih delavcev s tajnikom glavne delavske zveze Belišem je posetila generalnega ravnatelja državnih monopolov dr. Markovića in mu predala težaven gmotni položaj monopolskih delavcev. Prosila ga je, naj bi se mežitev monopolskih delavcev glede na podprtitev življenjskih potrebskih zvišavev. Generalni ravnatelj je odgovoril, da so novi pravilniki že izdelani. Objavljal je, da bodo s posebnim odlokom sporazumno s finančnim ministrom v kratkem zvišane delavske mezde v vseh monopolih podjetjih.

Sekretirana blaga v Šušnjih skladisih. V šušnjih javnih skladisih je mnogo kolonialnega blaga in sirovin, ki so ga pridelali naši parniki iz prekomorskih držav. To blago so sekretirali Anđeljan in ga deporali v šušnjih skladisih s tem, da morajo naše parobrodne družbe in uvozniki naknadno predložiti dokaze, da je blago namenjeno za našo državo. Gre za večje količine kave, kosičke, rža in drugega blaga.

Kontrola uvoza blaga državnih uradov. Finančno ministrstvo je obvestilo državne urade, da morajo tudi oni zaprositi Narodno banko za predhodno uvozno dovoljenje, če hočejo uvažati z nekilirinskih držav blago neposredno brez posredovanja domačih uvoznikov. Vsi uradi, ki tako uvažajo blago so pozvani da pravocasno zaprosijo pri devizni direkciji za uvozno dovoljenje, ker carinarnice brez njega ne mireni. Če mi je stopil k njemu, je konj naenkrat poskočil in s kopitom zadel gospodarja naravnost v trebuh. Zaradi silnih bolečin je gospodar lahko samo zavil, da so prihitele domači, nato pa se je nezavesten zgrudil. V bolnici so ugotovili, da ima Hitejc izredno težke notranje poškodbe.

IZ Ljubljane

Ij Rusko silvestrovanje. Društvo russkih intelektualcev delavcev v Ljubljani priredi v soboto 13. t. m. v novem salonu restavracije Majcen na kolodvoru prijetno silvestrovanje. Začetek ob 21. Priditev brez vstopnine. Rusi znajo posebno lepo sprejeti in pozdraviti prihod novega leta. Kdo je bil enkrat na russkem silvestrovaju, bo gotovo rad tudi letos prispeval novo letu med brati Rusi. Kdo je prej bil vabila, ga lahko dobri pri restavratrju g. Cirklu Majencu na glavnem kolodvoru.

Ij Zaloške ceste prihajajo pritožbe zaradi redko osnaženega hodnika pri stari remizi, da je zato tam brozra do kolena. Seveda pa tudi za ta hodnik velja predpis, da ga mora osnažiti lastnik oziroma najemnik hiše ali posestva, torej v tem primeru vojaška uprava, ki ima v stari remi z svoje skladisih. Mestno cestno nadzorstvo je zato ukenilo vse potrebno pri vojaški upravi, da pritožbe ne bodo več potrebne.

Ij »UJEZ« (Udruženje jugoslovenskih emigrantnih žen), zavarna in duhovita Nušičeva veselošč je dosegla v Sentjakobskem gledališču izreden uspeh. Vsi sedanje predstave so bile popolnoma razprodane. Občinstvo, ki je vselej napolnilo dvorano do zadnjega koticika, se je izvrsto zahvalovalo in nekakrat prekinilo pri odprtji sceni igre z navdušenim aplavorom.

Ponovitev te uspešne igre bo v soboto 13. in nedeljo 14. t. m. ob 20.15. Ker je odšlo mnogo ljudi brez vstopnice, kupite je že v predprodaji da se izognete navalu pri vstopni blagajni.

u - Rezervni podoficirji se včutljivo vabi, da se na dan 13. t. m. udeležijo s svojimi družinami državnega včeraja, ki ga prirede naš aktivni tovarish s priki pravoslavnega silvestrovanja, ki bo v prostorijah Sokolskega doma na Viču. Pod odbor Ljubljana.

u - Rezervni podoficirji vseh strokov organizacij se pozivajo, da se zanesljivo udeležijo predavanja »Obramba zaledja v moderni vojni«, ki bo v petek 12. t. m. v predavalnicah Udrženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov (Kazina II. nadst.) Predavanje bo g. inž. Stanko Dimnik. Začetek predavanja ob 20. uri. — Podobor U. r. p. kraljevine Jugoslavije.

u - Prosvetni večer priredi Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost« Moste pri Ljubljani v četrtek dne 11. januarja ob 8. uri zvezter v Sokolskem domu (knj. Mošte) na Selu. Na sporednu so godbene, pevske in dramski točki. Gostuje godba na pihala »Zarje« iz Ljubljane. K obilni udeležbi vabi odbor. 18.—

u - Zanjamiv koncert. V ponedeljek 15. t. m. bo nastopila na koncertnem odrvu vele filharmonične dvorane umetniška dvojica Anton Dermota in Hilda Dermota pianistka. Anton Dermota je v tujini zelo spostovan in visoko cenjen pevec umetnik, njegova soprga gospa Hilda Dermota pa bo spremljala na klavirju sporedne točke ponedeljkovega koncerta. Vabimo vse na Dermotov koncert 15. t. m. v veliki Filharmonični dvorani. Vstopnice v knjižnici Glasbenih Matic.

u - Elliti ples klavk in umetnikov 13. januarja v Trgovskem domu. Prvovrstni buffet, oblike temna 13.-

u - V Stritarjevi ulici st. 6 v Ljubljani pri francoskem mostu se sedaj nahaja optik in urar FR. P. Z A J E C. torej ne ved na Starem trgu. — Samo kvalitetna optika.

u - Pesem s cestec. Priljubljenost iste pesme s cestec je tako velika da smo se odločili in jo uvstili v naš reporter. Igra je veskozi zabavna, saj je združena z godbo in lepim petjem ter z dobrim humorjem. V igri nastopejo in v tem bo zavali kot glavni igralci sestec s cestec, in to naš simpatični član M. Ško, pijanista in violinist Karel in dobrinika harmonika Kr. Štof. Igra se bo vršila v nedeljo dne 14. januarja ob 20. zvezter v Sokolskem domu v Zgornji Šiški. Kdo si želi v teh težkih časih 2 ura zavabe in smeha, naj igro poseti in s tem bo pokazal pravo razumevanje in ljubezen do naših mladih igralcev. Razija je v rokah br. Bokrita. Rezervirajte vstopnice! Dvorana bo toplo zakurjena. 17.—

u - Namesto vence na grob pokojnega banskoga svetnika g. Wirscherja so darovale društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani gospa Minka Skaberne prof. v pok. 100 din za kar ji izreka svojo zahvalo odboru društva.

u - Ponosno vence na grob pokojnega banskoga svetnika g. Wirscherja so darovale društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani gospa Minka Skaberne prof. v pok. 100 din za kar ji izreka svojo zahvalo odboru društva.

u - Ponosno vence na grob pokojnega banskoga svetnika g. Wirscherja so darovale društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove seestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovarišice in tovarisha njegove sestre gr. Buzjakov. kar se najlepše zahvaljuje odboru društva.

u - V pogastitev spominu pokojne gospode Marje Pleškove, nadstavnitvike vdonje in posestnice na Vrhniku je darovala društvo »Domu slepih« v Ljubljani 190 din tovariš

Ljudje se ne boje več mraza

Za kraj najhujšega mraza na svetu velja mesto Oimekon blizu Verhovjanska v Sibiriji

že dobre tri tedne pritiska nad Evropo precej hud mraz. Ce zdrinke pri nas živo srebro v toplomerju na 15 ali 20° pod ničlo, mora biti še mnogo hujše tam gor na severu, na Finskem ali v znani stanicji Kandalakši ob Belem morju na Murmanski program. Kandalakša je že za polarnim krogom. Malo bolj proti jugu v notranji Finski leži Kemijärvi, neposredno na polarnem krogu pa zdaj tako pogosto imenovani Rovaniemi. Dalje proti zapadu na koncu Botniškega zaliva sta znani stanicji finski Kemi in švedska Haparanda. Iz teh krajev prihaja navadno ob hudem mrazu v Evropi poročilo o najnizji temperaturi izpod 40° pod ničlo.

Za kraj najhujšega mraza velja mesto Oimekon blizu Verhovjanska. To je v severovzhodni Sibiriji, zdaj v Jakutski republiki ob reki Jani, ki se izliva v Severno ledeno more vzhodno od mogočne Lene. V Oimekonu je znašala najnižja temperatura 71.3° pod ničlo. Tako so poročali opazovalci. To da po veležkah na minimalnih toplomerih pozabljiheni na Novi zemlji, to je nadaljevanje Urala v Severnem ledenu morju — je padla tam temperatura skoraj na -80°. Vendar pa še vedno velja Oimekon za kraj najhujšega mraza.

Nehote se vsiljuje vprašanje, kako more človek prenesti tak mraz. Večinoma prenašajo ljudje v Sibiriju hud mraz laži kakor pri nas, čeprav je naš sibirski mraz za dobro polovico milijesi od pravega sibirskega. Mraz itak ni hud, če ne piha oster veter. Vzhodna sibirска zima je v splošnem brez vetra. Zato mraz ne prodira tako do telesa, kakor če piha mrzla burja. Prebivalci Jakutski republike se lahko tudi ob najhujšem mrazu pomenijo na ulicah,

ker so zaviti v težke kožuhove v tako zvane tulupe, segajoče z visokimi ovratnikmi nad glavo, spodaj pa prav do tal, tako da jim pokrivajo tudi noge. V takem kožuhu človek mirno leže cez noc na sneg, pa se mu ne bo nič zgordilo. Seveda če ima človek v Sibiriji brke ali celo brado, se mu kmalu nabere na njem toliko ledu, da mu segajo ledene sveče na prsi. Naši vojni ujetniki, ki so živeli v Sibiriji, so celo lažje prenašali hud mraz kakor domaćini sami.

Sibirski izvozski morajo biti seveda zaviti v tople kožuhove. Navadno imajo na sebi po več kožuhov, zlasti če morajo voziti daleč. Za nove mraze biti zlasti dobro poskrbljeno. V Sibiriji nosijo ljudje tako zvane valenke ali pime. To je škorjnjam podobno obuvalo iz impregnirane klobučevine brez najmanjšega šiva, vltlo na kopito in toplo tako, da lahko stoji tudi pri najhujšem mrazu vso noč zunaj pa ti bo v nogu toplo kakor na peči. Telo dobro zavarujemo proti mrazu, če nosimo srajce iz ribljih mehurjev, ali iz tjuhovne mrene. Izborno sredstvo proti mrazu je tudi neutrostvena pasja koža.

V toplejših dneh pa kožuh izginejo, ljudje začnejo nositi zopet škorjnje, volenne svitri in lažje suknje, čeprav v njih zmrzajo. Celo Eskimi se vedno bolj navdušujejo za evropske oblike. Ne zadostuje jim več kožuh v perilo iz ribljih mehurjev. Čim nekoliko popusti mraz, odleže to oblike. Pri osmiljih stopinjah pod ničlo je Eskim tak vroče, da se solniči v pregleduje svoje oblike, če se niso zaredile v njih uši. To bi ne bilo nič cudnega, saj Eskimi po celih mesecih ne slečijo oblike.

Cudno se sliši, da so prebivalci severnih dežel manj odporni proti mrazu, kakor narodi subtropičnih krajev. Naše hiše so ko-

likor toliko prilagodene zimi, vsaj kar se tiče peči. V srednjemorski oblasti pa peči večinoma ne pozna. Že v Trstu ima dvovali trisobno stanovanje samo eno sobo s pecjo. V kuhinji stoji navaden štedilnik, v kavarnah in restavracijah pa redko kuirijo. Zato turisti iz inozemstva v Italiji večkrat pozimi zmrzujejo, ker se zanasajo na milo podnebje in ne vzamejo seboj tople oblike. Zadostuje nekaj stopinj mraza pa je v italijanskih hišah že zelo neprirjetno.

Domačini pa preneso več mraza tudi v lahki oblike. Arabci v Palestini ali Severni Afriki se obvarujejo mraza s tem, da si ovijejo glave s šalom, kakor bi si mi ovili noge. Pač pa veselo stopajo po snegu boski. Menda jim zadostujejo segreti možgani. Da je na toplem vse telo. Kašmirci in njihovi gorski sosedje imajo enostavne naprave proti mrazu. Ker nosijo dolge platnenne srajce, drže pod njimi na trebuhi lonce s tleinim ogljem in tako se grejejo. Lonci so obeseni nekako takor kadilnice.

Modernejša tehnika izpopolnjuje sredstva za premagovanje naravnega sovražnika. S tem je omogočeno človeku prodriati tudi tja, kamor bi zaradi mraza sicer ne mogel. Zato človek vedno bolj prodri proti severu. Pred 50 leti so se ljudje še bali snega, zdaj se ga pa zlasti mladina naravnost veseli. Kaj bi si mislili naši predniki, če bi videli kako mladina zdaj radostno smuča po snegu. Zdaj se človeki zime ne boji več, temveč nasprotno, skuša jo čimbolj izkoristiti kot izborni in učinkovito izpremembo, potrebno zdravju, zlasti pa živemu. Ne smemo se čuditi, da so narodi severnejših krajev tako utrjeni in odporni. To je delo hudega mraza. Najlepši dokaz za to nam nudijo Fini.

Uvedba socialne davčnine v Ljubljani?

Letos je stiska v našem mestu še posebno huda, ker so se ustavila vsa dela

Ljubljana, 10. januarja.

Uvedba posebnega socialnega davka ali davka za podpiranje nezaposlenih, je pri nas aktualna, odkar govorimo o nezaposlenosti. V rednem proračunu mestne občine so sicer določeni tudi veliki zneski za socialne namene, toda predvsem za tako zvano starostno in mladinsko skrbstvo. Potrebne so milijonske vsote za vzdrževanje ubežnike, denarno podpiranje onemoglih revnivih mesčanov, za otroška zavetišča, reje otrok sirot itd., tako da ne ostane mnogo za podpiranje nezaposlenih. Zato je treba iskati izredna sredstva za delavsko skrbstvo. Rednega proračuna zaradi večjih potreb za socialne namene ne povlečujejo. Proračun je sicer od leta do leta večji, a je prav zaradi tega težko iskati kritje za druge potrebe, ki se zde gospodarskim ljudem se bolj potrebne kritje. Sicer je pa nezaposlenost, čeprav trajala pri nas in po svetu že več let, kljub vsemu izredenem potjav, da je težko uvesti za podpiranje nezaposlenih, odnosno za njihovo zapravljenje v redni proračun pr. merne zneski. Težko je že računati vnaprej, kolikšni zneski bi bili potrebni, še težje je pa najti kritje.

Zato tudi po vseh večjih mestih, kjer imajo nezaposlene, organizirajo vsake zimski posebni zimske pomožne akcije, zbirajo denar ali blago ter živila, prirejajo razne dobrodelne prireditve, ki imajo pogosto vsenarodni značaj. Tudi v Ljubljani so prejšnja leta na podoben način zbirali sredstva v korist nezaposlenih in njenih gladujčih družin, vendar ne tako širokopotezno. Lani in letos je pa mestna občina organizirala tako zvano vsesvetko akcijo. Nekaj let je bila tudi uvedena pravstoljna socialna davčnina; obdavčena so bila stanovanja po številu prostrov. Vendar ni mogla imeti uspeha, ker večina ljudi ni hotela obdavčiti sama sebe.

V nekaterih mestih imajo uvedene posebne socialne davčnine. Tudi ljubljanska občina je skušala že pred leti uvesti prisilno socialno davčino. Toda občina sama ne more uvesti nobene davčnine, zadnjo besedo ima finančni minister. Finančno ministrstvo ni posebno naklonjeno raznim mestnim ali banovinskim dokladom na državne davke, ker zaradi njih trpi davčna moč davkopljevalcev, kar seveda vpliva na državno blagajno. Vendar se zdi, da bi finančni minister dovolil uvedbo zmerne socialne davčnine, ko bi se izkazalo, da je res nujno potrebna in da pomeni olajšanje za redni občinski proračun.

Vse dozdanje izkušnje so pokazalo, da bi bila uvedba socialne davčnine najbolj: izhod. Do tega prepričanja so prišli tudi v Zagreb, kjer je odbor za zimsko social-

no akcijo zelo delaven in kjer industrija in trgovci darujejo izredno mnogo. Tako smo čitali, da je bilo doslej zbrano v Zagreb že 2 in pol milijona din za zimsko socialno akcijo. In pri nas? V Ljubljani je sicer ustanovljen socialni svet. Njegovi člani so zastopani vseh dobrodelnih organizacij. Ali bi socialni svet ne mogel prav tako kakor v Zagrebu odbor za zimsko pomožno akcijo organizirati zbiranje življenskih potrebsčin in denarja?

Ne verjamemo, da to pri nas ni potrebno. Prav letos je stiska huda, ker so se ustavila vsa stavbna dela. Stavbno delavstvo ne prejema podpor na borzbah dela prav zimske mesece, ko je najbolj potreben pomoči. Občina letos nima denarja za raznata dela, da bi zaposlila nezaposlene, ker je porabil kredite za nalage, predpisane po novih uredbah za zaščito prebivalstva. Nujno potrebno bi bilo ukreneti nekaj takoj, začeti nemudoma organizirati zbiranje sredstev, kajti sicer bodo ljudje prej dočakali pomladi. Toda letos bo marsikdo zelo težko čakal konca zime.

Škodovalo nam ne bo, če posnemamo Zagreb; zagrebska mestna občina je tudi posnemala našo, ko je uvedla zaposljevalno nezaposlenih ter podpira same tiste, ki so kot dela sposobni tudi delavljajti. Mislimo, da bi bili pri nas zelo redki, ki bi ne hoteli delati, če bi im občina ponudila delo. Naši nezaposleni vedno naglašajo, da žele dela in ne miločine. Razumljivo pa je, da ni mogoče zaposliti vseh nezaposlenih pri raznih zemeljskih delih, če nezaposleni ni imel še nikdar lopate v rokah in če je za takšno težko delo nesposoben. Izkazalo se je, da občina ni imela skoraj nobene koristi od dela tistih priloznostnih delavcev, ki jih je bilo treba še učiti sukatki lopata in jih prestopenato nadzirati. Cim več je bilo zaposlenih takšnih delavcev, tem več si je zmanj zeleno delo sposobnejših. Prav tako ni mogoče zaposljavati pri takšnih delih boljih in ostarelih ljudi. Zato je še vedno mnogo revnih ljudi pozimi, ki jim občina ne more pomagati z zaposlitvijo, a jih je, zlasti kot rednike druži, vseeno treba podpirati. Kotorek revščin je v Ljubljani veden prav dobro pri ljubljanskem Rdečem križu. Zato bi imel socialni svet posebno hvaležno nalogu, če bi organiziral širokopotezno zimsko pomožno akcijo. Na mestni občini bi pa na proučili vprašanje uvedbe socialne davčnine.

BAL SE JE

Ko sva bila zaročena si sedel po cele dneve kraj mene in me držal za roke.

Seveda, ker sem se te bal.

Pogledala ga je z zelo iskrenim izrazom.

Gotovo, gospod Trent. Storite, kakor vam dražgo, vse se zanesemo na vas. Gospod Marlowe, počakajte, prosim, takoj bom pripravljena.

Odšla je v hišo. Cupples in Američan sta bila že pri vratih. Trent je pogledal Marlowu v oči.

To je sijajna žena, — je dejal tih.

In v o njih je ničesar ne veste, — je odgovoril Marlowe enako tih. — Je več kakor sijajna.

Trent ni odgovoril. Zrl je nepremično čez polje proti morju. Vi tiski so se začuli koraki. Na cesti se je pojavil deček, prihajajoč od hotela. V roki je držal brzojavko, kar se je videlo že od daleč. Trent je na videz brezbrzno gledal, kako je stopil v Cupples in Američan na cesti. Potem se je obrnil k Marlowu.

Oprostite, — je dejal, — ali ste bili v Oxfordu?

Da, — je dejal mladi mož. — Zakaj pa vprašujete?

Pravkar sem razmišljaj, dali sem to pogodil.

To je ena izmed malenkosti, ki se dajo uganiti, kaj ne?

Gotovo, — je dejal Marlowe. — Vsak izmed nas ima morda kaj posebnega. Ce bi vas ne bil poznal, bi bil misil, da ste umetnik.

Zakaj? Kaj si moram dati ostrici lase?

Ne. Zato, ker gledate na ljudi in stvari, kakor sem videl to pri umetnikih. Z očesom, hitečim od potankosti do potankosti — s pogledom, ki bolj samo šviga, nego gleda.

Prihite je ves zasopel deček.

vem organizmu je pa povsem odpovedala, je delal Dubos poskuške tudi na živih živalih. In tudi na teh se je pokazala magična sila ekstrakta iz njegovih mikrobov.

Baje je celo izlečil 100tičko več prevmočkov in drugih bacilov, kakor jih zado-

stuje za smrt.

Ta iz Amerike prihajača vest je prevez presenetljiva, da bi ji mogli brez pridržka verjeti. Treba bo pač počakati, ali se bo tudi na drugih zavodih potrdila čudodelna zdravilna moč novega sredstva. Ce bi imela zdravniška veda v rokah novo zdravilo proti tako nevarni pljučnici in drugim podobnim boleznim.

Mleko na Viču in v Rožni dolini Kako daleč gre brezobzirnost prekupčevalcev in njihov pohlep po dobičku

Ljubljana, 10. januarja

V začetku decembra je Mlekarsko društvo v časopisu javilo, da bodo njegovi člani iz Ljubljane in okolice zaradi porastu cene močnega krmilom in zaradi podražitve drugih živil, zvišali cene mleka od 2 din za l na 2.50. To je vedno končno upravičeno vzemirilo, ker je mleko zlasti pri številnih družah načrtovan za prejšnje leto.

Drugo jutro mi je prišla poved, da je vprašala doma in mi bodo mleko ob določenem terminu začeli dostavljati po ceni kakor drugim strankam. Svet mi je zatrčala, da imajo dosti mleka, tako, da jim kar ostaja v mevraži, da imam raje toplo ali mrlzo ali prejšnjega večera.

Tako, sem si mislila, je vse z mlekom zame urejena, pa sem se znotila. Včeraj je pozvonila mlekarica vsa zbegana in začela nekaj ječljati, naj ne zamerim, toda mleka mi ne bodo mogli dostavljati, zato ker so krave tako preštevane. Se nekaj je ječljala, toda povedati ni mogla nič dolocenega, kako je s tem preštevana.

Takšna je mlekarica politka na Viču in v Rožni dolini. Lahko bi se govorilo celo o mlekarškem terorizmu. Vsičke in rožnoldske gospodinje smo seveda primorane izvajati posledice. Tako že precej državljani namesto bele kave zajtrkujejo čaj. Nekateri gospodinje pa hodo po mleku na ljubljanski trg, kjer ga dobijo v obliki mlekarških prekupčevalcev.

Ker sem bila zarad podražitve primorana mleko pri prekupčevalcu odpovedati v tem, da sem ga naročila pri mlekarici, ki ga dostavlja, da je namreč tudi več prekupčevalcev z mlekom, ki se boje, da bi jih podražitev prikrajala na dobičku in se zdaj zlepja in zgrda trudijo, da bi pregovorili mlekarice, da podražitev mleka.

Ker sem bila zarad podražitve primorana mleko pri prekupčevalcu odpovedati v tem, da sem ga naročila pri mlekarici, ki ga dostavlja, da je namreč tudi več prekupčevalcev z mlekom, ki se boje, da bi jih podražitev prikrajala na dobičku in se zdaj zlepja in zgrda trudijo, da bi pregovorili mlekarice, da podražitev mleka.

Ker sem bila zarad podražitve primorana mleko pri prekupčevalcu odpovedati v tem, da sem ga naročila pri mlekarici, ki ga dostavlja, da je namreč tudi več prekupčevalcev z mlekom, ki se boje, da bi jih podražitev prikrajala na dobičku in se zdaj zlepja in zgrda trudijo, da bi pregovorili mlekarice, da podražitev mleka.

Ker sem bila zarad podražitve primorana mleko pri prekupčevalcu odpovedati v tem, da sem ga naročila pri mlekarici, ki ga dostavlja, da je namreč tudi več prekupčevalcev z mlekom, ki se boje, da bi jih podražitev prikrajala na dobičku in se zdaj zlepja in zgrda trudijo, da bi pregovorili mlekarice, da podražitev mleka.

Ker sem bila zarad podražitve primorana mleko pri prekupčevalcu odpovedati v tem, da sem ga naročila pri mlekarici, ki ga dostavlja, da je namreč tudi več prekupčevalcev z mlekom, ki se boje, da bi jih podražitev prikrajala na dobičku in se zdaj zlepja in zgrda trudijo, da bi pregovorili mlekarice, da podražitev mleka.

Ker sem bila zarad podražitve primorana mleko pri prekupčevalcu odpovedati v tem, da sem ga naročila pri mlekarici, ki ga dostavlja, da je namreč t